

CO PÍŠÍ JINDE

Článek **Karla Černého** s názvem **Zítřka sklídíme, co teď zasejeme** přináší rozhovor s předním českým sociologem **Miloslavem Petruskem**. Z článku jsme vybrali:

Globalizace je snad nejužívanější pojem současných veřejných debat. Jaké jsou podstatné rysy globalizace z pohledu sociologie?

Pojem globalizace je nejednoznačný obsahově i hodnotově. Domnívám se, že se jím zakrývají a zamlžují složité socioekonomické procesy, které vedou k tomu, že žijeme v „rizikové společnosti“, v níž lidé jednají, aniž jsou si plně vědomi důsledků svých činů.

Nicméně řada lidí má na globalizační procesy jasně kritický názor.

Jenže uvádějí jen viditelné věci. Je pravda, že například obchodní řetězce se propojují a vytlačují drobné podnikatele, ničí střední vrstvy, vykořisťují levnou pracovní sílu v třetím světě. Vytvářejí tak vlastně jakýsi postkolonialismus. Devastují krajinu. Vyrábíme absurdní množství automobilů a chvástáme se tím, že jsme jich vyrobili loni nejvíce v dějinách. Proč? Aby betonové lobby mohly zabetonovat další kus krajiny atd.

Na druhé straně globalizovaný svět nově propojuje lidi, otevírá obrovskou spoustu množství dříve nebyvalých sociokulturních kontaktů, aby současně podtrhl význam nebezpečí možného interkulturního nedorozumění s tragickými následky. V globalizovaném světě se nám Evropanům a Američanům žije zatím dobře. Ale jak dlouho a za jakou cenu? Na to asi neumí odpovédět nikdo.

Optimisté hovoří o postupném vzníkání harmonického světového společenství, „globální vesnice“. Není to spíše iluze určité kosmopolitní vrstvy světové společnosti, tedy i některých sociologů?

Na tuto otázku dal jednoznačnou odpověď sociolog Zygmunt Bauman, když ukázal, že v budoucí globální společnosti, ať už jí budeme ří-

kat „globální víska“ nebo „informační společnost“, budou dvě velké skupiny lidí. Jedna skupina bude kosmopolitně mobilní a druhá bude nemobilní, připoutaná ke svému regionu, a tak snáze zranitelná – nezaměstnaností, sníženou pracovní mobilitou, omezeným přístupem ke špičkovému vzdělání, ale i demograficky limitovaná. Ti, kteří budou upoutaní na jedno místo, budou více či méně sociálně degradováni, dehonestováni. Nemluvě o tom, že i v oné vysněné informační společnosti bude existovat velmi výrazná diferenciace v dělbě práce. Mluví se o tom, že klasický manuální proletariát nahradí vrstva lidí, která sice již nebude pracovat manuálně, nicméně bude postavena stejně nízko na sociálním žebříčku, říká se jí „intelektuariát“.

Kvalita občanské společnosti se patrně odvíjí od kvality středních vrstev. Mohou se střední vrstvy dnes přeorientovat a vystoupit proti demokracii a svobodám?

Pokud se dnes střední vrstvy dostanou do stavu relativní sociální deprivace, kdy nebudou moci naplňovat své sociální poslání, svá životní předsevzetí, nebudou dosahovat svých sociálních cílů, může to vést k jejich levicové orientaci.

Není to však tak, že ve složitých historických obdobích, otevřených různým možnostem, lidé prostě mají strach ze svobody, z nutnosti volby, která leží především na nich?

Knihu psychologa a filozofa Ericha Fromma *Útěk ze svobody* pokládám za jeho nejlepší text. A myslím si, že ta hlavní existencialistická teze, kterou zde předložil, je nesmírně cenná myšlenka, totiž, že jsme od narození „vrženi“ do svobody, že jsme odsouzeni ke svobodě a pak z ní utíkáme, protože ji neuneseme.

Směřuje ten „útěk“ vždy pod ochranu totalitních ideologií, které slibují jistoty a snímají z jedince břímě odpovědnosti?

Domnívám se, že spotřební chování a chování skutečně svobodného jedin-

ce jsou dva principiálně odlišné druhy chování. Člověk, který je opravdu svobodný, vnitřně svobodný, a který má zážitek svobody i společensky, protože žije ve svobodné společnosti, prostě nemůže poklesnout do podoby „myši“. Myši, která pobíhá od regálu k regálu a hledá jeden „krám“ za druhým, jeden „sýr“ za druhým, aby si kousla tu do toho, tu do onoho. Spotřební chování je taky typický útěk ze svobody.

Svoboda pochopená jako vážná věc, nikoliv jako každodenní konzumní karneval, znamená rozhodovat se mezi vážnými věcmi – rozhodovat se mezi idejemi, rozhodovat se mezi postoji, mezi hodnotami, mezi institucemi, mezi lidmi. To není jen rozhodování mezi věcmi.

Obáváte se, řečeno proslulým termínem amerického politologa Samuela Huntingtona, „střetu civilizací“?

Ve světle nedávných násilných událostí, k nimž docházelo ve Francii a které expandovaly do Belgie a Nizozemska, bude nutné znovu promyslet všechny základní pojmy, s nimiž pracujeme. Pojmy jako „civilizační konflikt“, problém etnického soužití, problém multikulturalismu. Ale také politické korektnosti.

Jestli nám dnes hrozí nějaký konflikt, pak takový, který jsme si také trochu způsobili sami. Tím, že jsme si ve své egoistické nenasytosti přizvali ty, komu krásně německy říkáme *gastarbeitři*, tedy levnou pracovní sílu, která ve druhé generaci již levnou pracovní silou být nechce. Chce být souborem plnohodnotných občanů země, do níž byli přizváni její rodiče. V poslední době jsme byli na ulicích evropských měst svědky důsledků našeho předchozího chování, přičemž přirozeně nikdo nebagatelizuje skutečnost, že noví spoluobčané někdy trpí až příliš nízkou hladinou elementární loajality k zemi, do níž její rodiče přišli.

Ale v Česku takovéto problémy s imigranty zatím nehrozí.

Přece jen bych chtěl upozornit na to, jak hloupě a nesmyslně se v Čes-

ké republiky chováme třeba k Ukrajinčům, a vůbec nemám na mysli ruskojazyčnou gangsterskou komunitu, která u nás působí. My se chováme hloupě k těm Ukrajinčům, kteří u nás legálně a legitimně pracují.

Měli bychom naši imigrační politiku nesmírně zkultivovat, měli bychom s menšinami intenzivně a také diferencovaně pracovat. S vědomím, že co teď zasejeme, to nám za deset patnáct let vyrostě. Přesněji, zasejeme-li nyní v první generaci vítr, sklídíme bouři ve druhé.

[MF Dnes, 27.5.2006]

Další rozhovor, z kterého přinášíme ukázky, připravila **Isabell Mühl-fenzlová** z německého ekonomického deníku Handelsblatt s nositelem Nobelovy ceny za ekonomii **Miltonem Friedmanem**. Rozhovor byl uveřejněn pod názvem **Čím víc je svobody, tím lepší je život**.

Pane Friedmane, jste bojovník za ekonomický liberalismus a svůj život jste zasvětil svobodě a ochraně trhu. Jak úspěšný jste byl? Vyhrál jste?

Když se dnes po světě rozhlédneme, je vidět, že za posledních zhruba dvacet let roste počet lidí, kteří žijí za relativně svobodných podmínek: například v bývalém Sovětském svazu. K výjimečnému vývoji došlo ale také v Číně a Indii.

Viděno celosvětově jsme toho dosáhli mnoho. Dnes už nikdo není pro socialismus v jeho doslovném smyslu: že je stát vlastníkem společnosti a že ovládá výrobní prostředky. Toho se dnes už drží jen severní Korea. Mezitím je dnes i mezi většinou intelektuálů známo, že jen svobodné trhy umožňují cestu k pokroku.

Přesto jsme ale, pokud vezmeme v potaz plížíci se šíření státního vlivu, nevyhráli. Rozšiřovat roli státu bez velké pozornosti je příliš jednoduché. Trochu zasáhnete tam a pak zase tady. Tím stát neustále roste.

Bezpochyby ale v Evropě došlo k deregulacím, privatizacím a omezení státního vlivu.

V Evropě víceméně panuje stagnace, neexistuje žádný pokrok, co se tý-

če stupně svobody v té míře, jak ji například měří Frazer-Institut. Vím ale: Čím vyšší stupeň svobody je, tím vyšší je průměrný příjem a růst. V západní Evropě panuje stagnace, protože občané své regulující státy neomezují.

USA jsou tedy váš velký vzor?

V žádném případě. V USA jsme od konce druhé světové války až do roku 1980 měli éru cválajícího socialismu. Výdaje vlády se více než zdvojnásobily. Když se v roce 1980 stal prezidentem Donald Reagan, zastavil sice rozšiřování státu, což ale ve skutečnosti k jeho omezení příliš nevedlo. Vládní výdaje od té doby zůstaly zhruba stejné. Velkých úspěchů jsme dosáhli v rozvojových zemích.

Vášim největším osobním úspěchem je bezpochyby celosvětové vítězství monetarismu. Co z toho zbylo?

Výkony centrálních bank se za posledních dvacet let zlepšily. To se projevilo na cenách: inflace téměř všude klesla, míra inflace je výrazně stabilnější. To výrazně zlepšilo základ pro finanční transakce.

Kromě peněžní hospodářské politiky se zasazujete také o reformy vzdělání. Jaká je vaše bilance v této oblasti?

Ne příliš úspěšná. To souvisí s tím, že je opozice amerických učitelských odborů příliš silná. Tyto odbory, a to dle mého názoru nejen ve Spojených státech, jsou proti konkurenci, proti jakémukoliv tržehospodářskému řešení. Máme sice povinnou školní docházku, přesto ale střední školu nedokončí více než čtvrtina našich dětí. Tyto děti nemají smysluplné vzdělání, žádnou hodnotnou kvalifikaci, a většina z nich proto má i velmi těžký život.

Proč bere monetární politik jako Milton Friedman vzdělávací systém tak vážně?

V naší vysoce technizované ekonomice potřebujeme dobře vzdělané zaměstnance. Ale ještě důležitější je, že druh školního systému mění sociální strukturu společnosti. Ve Spojených státech směřujeme k systému dvou společenských vrstev – jedné, která něco vlastní a druhé, která nemá nic. Bo-

hatí a chudí. Lidé s majetkem a vzděláním dosahují relativně vysokého příjmu. Ti, kteří nemají nic, jsou z velké části i ti, kteří nemají dokončené vzdělání. A náš současný školní systém vede k tomu, že se tento rozdíl stále více zvětšuje a že roste rozdíl mezi příjmy těch, co jsou nahoře a těch, co jsou dole. To je vzhledem k duchu a blahu společnosti nezdravý vývoj.

[Hospodářské noviny, 5.6.2006]

O mimořádném informačním systému českého a slovenského výtvarného umění abART informuje v článku **Unikátní výtvarná databáze** redaktorka Lidových novin **Jana Machalická**.

Tato databáze vznikla z Archivu výtvarného umění, který funguje od osmdesátých let jako součást soukromé Galerie H v Kostelci nad Černými lesy. Jde o zcela unikátní soubor dat dostupný na internetu a v podobě, kterou dosud nevytvořila žádná z centrálních státních institucí. Systém, který inicioval spolujitel galerie a výtvarný publicista Jiří Hůla, byl zpřístupněn veřejnosti v letošním roce na přelomu května a června.

Výjimečnost abART spočívá v jeho otevřenosti a nevyběrovosti, v hloubce a detailnosti zpracování – zahrnuje komplexně celou českou výtvarnou scénu. Nabízí odkazy na pramenné dokumenty, možnost připojit další texty, zvukové nahrávky, videa a další soubory.

Systém abART nevyužívá fulltextové vyhledávání ani klíčová slova, pracuje se systémem filtrů a vazeb. Funkci klíčových slov zastupují pojmy (například gotika, akční malba, malířství, grafika) pevně propojené s prvky dalších kategorií. Základem zpracování jsou kategorie (osoba, skupina, instituce/místo, výstava/akce, dokument, pojem), role a vazby. Systém je na internetu přístupný ve dvou verzích – ve volné abART-free a profesionální abART-full. Profesionální je od července placenou službou.

[Lidové noviny, 16.6.2006]

-tb-

Vláda podpoří další hospodářsky slabé regiony

Vláda přijala návrh ministra pro místní rozvoj Radko Martíňka a přechodně podpoří další hospodářsky slabé regiony. Jde o oblasti, které nebyly zařazeny mezi regiony se soustředěnou podporou státu na roky 2007–2013.

„Vláda před nedávnem schválila Strategii regionálního rozvoje, určující mimo jiné regiony, kam bude soustředěna v letech 2007–2013 pomoc státu. Vzhledem k tomu, že v regionech, které byly v předchozím období příjemci soustředěné podpory státu, je nutné pokračovat v započatých rozvojových projektech tak, aby nebyly v dalších letech nezáhodněny, rozhodli jsme se pomoci i dalším obcím a podnikatelským subjektům. Poskytování přechodné podpory státu však skončí k 31. 12. 2008,“ uvedl k materiálu ministr Martínek.

Princip přechodné podpory se uplatňuje i v dalších členských státech Evropské unie, kde regiony, kterým skončí nárok na podporu v rámci jednoho plánovacího období, dostávají i v dalším plánovacím období tzv. přechodnou podporu ze strukturálních fondů.

[Tisková zpráva MMR, Praha 3.7.2006]

Vláda projednala návrh Národního strategického referenčního rámce

Projednaný materiál předložený ministrem pro místní rozvoj Radko Martíňkem je součástí přípravy České republiky na čerpání prostředků určených pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti v letech 2007–2013.

V období 2007–2013 bude moci Česká republika čerpat ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti téměř 780 mld. Kč. Ve srovnání se současným obdobím se jedná o více než trojnásobný objem prostředků.

„Vzhledem k tomu, že tyto peníze představují pro Českou republiku velkou příležitost, musíme se na čerpání dobře připravit. Jsem proto rád, že tento strategický dokument z naší dílny vláda schválila. Myslím, že je připraven skutečně poctivě, při jeho tvorbě jsme mimo jiné také plně zohlednili strategičtější přístup k přípravě, realizaci a hodnocení politiky hospodářské a sociální soudržnosti prosazované Evropskou komisí,“ dodal k návrhu ministr Martínek.

Analytická část Národního strategického referenčního rámce (NSRR) se zaměřuje především na identifikaci klíčových silných stránek České republiky pro posilování její konkurenceschopnosti, stejně tak jako problematických míst a slabých stránek, které mohou stát v cestě udržitelnému růstu ekonomiky i společnosti.

NSRR se zabývá systémem operačních programů politiky hospodářské a sociální soudržnosti 2007 – 2013, jejichž prostřednictvím budou jednotlivé priority rozvoje realizovány.

Rámec bude zároveň také podkladem pro vyjednávání s Evropskou komisí o konečné podobě intervencí politiky soudržnosti v České republice.

Dokument, jehož první verzi dnes vzala na vědomí Vláda ČR, podléhá ještě vyjednávání s Evropskou komisí.

„Neformální vyjednávání o textu Národního strategického referenčního rámce již bylo zahájeno. Okamžik formálního vyjednávání nastane podle mého názoru v posledním čtvrtletí letošního roku,“ doplnil Martínek.

[Tisková zpráva MMR, Praha 7.6.2006]

Nejvíce peněz z fondů EU je určeno na rozvoj dopravy Dokument „Evropské zdroje 2007 – 2013“ prošel vládou

Vláda ČR vzala na vědomí materiál ministra Radko Martíňka Evropské zdroje v letech 2007–2013. Dále schválila rozložení finančních prostředků na operační programy politiky

hospodářské a sociální soudržnosti v ČR jako východisko pro jednání s Evropskou komisí o Národním strategickém referenčním rámci a operačních programech a pro dopracování jejich konečných verzí.

Dokument „Evropské zdroje 2007–2013“, který určuje rozložení finančních prostředků na operační programy politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR a slouží jako východisko pro jednání s Evropskou komisí o Národním strategickém referenčním rámci a operačních programech. Cílem je dopracovat programové dokumenty pro naplňování politiky hospodářské a sociální soudržnosti řídicími orgány operačních programů.

„Celkový objem prostředků, které Evropská unie vyhradila pro Českou republiku na programové období 2007–2013 přesahuje v průměru 100 mld. Kč ročně. Tyto prostředky budou realizovány formou projektů, jež budou předkládány v rámci připravovaných operačních programů,“ přiblížil ministr Radko Martínek. Dodal, že při rozpracování alokace finančních prostředků mezi operační programy a prioritní oblasti se vycházelo z navrhované alokace prostředků mezi operační programy v Národním rozvojovém plánu ČR na léta 2007–2013. Rozložení prostředků reflektuje priority České republiky ve vazbě na strategické dokumenty Evropské unie.

Nejvíce peněz z fondů EU v letech 2007 až 2013 je určeno na rozvoj dopravy. Vláda se dnes shodla, že by Česká republika mohla z Unie na tyto účely vyčerpat téměř 5,6 miliardy eur, což je v přepočtu zhruba 157 miliard korun. Je to více než pětina z celkových 25,9 miliardy eur (733 miliard Kč) vyhrazených pro ČR. Peníze budou směřovat zejména na vybudování prioritních dopravních staveb, tedy dálnic a železničních koridorů. „Předpokládáme, že tam budou peníze například i na pražské metro, nebo pro krajská města na ekologickou dopravu,“ řekl ministr Martínek.

Druhou oblastí, kam mohou jít značné finanční prostředky, je životní

Název OP	mil EUR (odhad)	%	Prioritní oblast (v%)
OP Podnikání a inovace	3 041,2	11,75	19,75
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2 070,6	8,0	
OP LZ a Zaměstnanost	2 588,2	10,0	17,00
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1 811,8	7,0	
OP Životní prostředí	5 176,5	20,0	41,50
OP Doprava	5 564,7	21,5	
Integrovaný operační program	1 941,2	7,5	20,75
Regionální operační programy	3 429,4	13,25	
OP Technická pomoc	258,8	1,0	1,00
Celkem	25 882,3	100,0	100,00

Rozdělení finančních prostředků SF a FS v ČR mezi operační programy pro období 2007–2013 v cíli Konvergence (bez domácího spolufinancování).

2004 – 2006		2007 – 2013		mil EUR	
Fond soudržnosti	53,6%	41,50%	20,00%	OP Životní prostředí	5 176,5
OP Infrastruktura			21,50%	OP Doprava	5 564,7
OP Průmysl a podnikání	11,7%	19,75%	11,75%	OP Podnikání a inovace	3 041,2
			8,00%	OP Výzkum a vývoj pro inovace	2 070,6
OP Rozvoj lidských zdrojů	16,4%	17,00%	10,00%	OP LZ a Zaměstnanost	2 588,2
			7,00%	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1 811,8
SROP	18,3%	20,75%	7,50%	IOP	1 941,2
			13,25%	ROP	3 429,4
		1,75%	1,00%	OP Technická pomoc	258,8

Srovnání rozložení finančních zdrojů v současném (2004–2006) a budoucím (2007–2013) programovém období

prostředí. Čerpat bude možné téměř 5,2 miliardy eur (147 miliard korun). Z celkového objemu vyhrazených peněz to je přesně pětina prostředků. Peníze podle Martínka půjdou například na protipovodňová opatření a ochranu ovzduší.

Na rozvoj regionů je určeno 3,4 miliardy eur, což představuje 13,25 procenta z celkově vyhrazených prostředků. Na rozvoj podnikání a inovací půjdou zhruba tři miliardy eur. Na výzkum a vývoj se počítá s více než dvěma miliardami eur. Další finance budou směřovat zejména na podporu zaměstnanosti a vzdělávání.

Rozložení prostředků odráží priority České republiky ve vztahu ke strategickým dokumentům Evropské unie. K faktorům, které významně ovlivnily

konečnou výši alokace v jednotlivých kategoriích, byly mimo jiné priority krajů, zkušenosti z dosavadního průběhu čerpání strukturálních fondů, doporučení Evropské komise a závazky vyplývající z přístupové smlouvy.

[Tisková zpráva MMR, Praha 10.5.2006]

Vláda schválila nový systém poskytování dotací na výstavbu nájemních bytů se sociálním určením

Vláda ČR schválila na návrh ministra pro místní rozvoj Radko Martínka dvě nařízení vlády o poskytování dotací na výstavbu nájemních bytů pro osoby s nižšími příjmy.

Finanční podporu výstavby dočasně nájemních bytů pro osoby s vymezenými příjmy bude poskytovat Státní fond rozvoje bydlení (SFRB) právníkům nebo fyzickým osobám, včetně obcí. Obce budou moci i nadále – tak jako dosud – využívat dotací na trvale nájemní byty, určené pro stejnou cílovou skupinu nájemců. „V praxi to znamená, že po 20 letech by mohly být tyto byty postavené soukromým investorem např. i prodány do vlastnictví, což při současném státním dotování výstavby nájemních bytů možné není,“ uvedl k materiálu ministr Martínek.

Standardní výše této dotace pro soukromého investora na dočasně sociální nájemní byt představuje 250 000 až 300 000 korun na jeden byt. Vyšší dotaci získá energeticky úspornější dům a dalších 50 000 korun může být poskytnuto na tzv. upravitelný byt, který svou stavebně technickou dispozicí splňuje předpoklady pro užívání osobami se sníženou schopností pohybu a orientace. Takové osoby budou mít při uzavírání nájemní smlouvy přednost. Pro trvale nájemní obecní byty je výše dotace stanovena, podle obdobných kritérií, až na 600 000 korun na byt.

Nájemcem dotovaného domu se může stát osoba, která prokáže, že její průměrný čistý měsíční příjem za 12 kalendářních měsíců před uzavřením nájemní smlouvy nepřesáhl 0,75 násobek průměrné hrubé měsíční nominální mzdy za národní hospodářství. To např. při průměrné mzdě 18 900 Kč činí zhruba 14 175 Kč jako limit pro čistý měsíční příjem jednočlenné domácnosti. Limity jsou stanoveny dále podle počtu lidí žijících v bytě. Například u dvojčlenné domácnosti nesmí průměrný čistý měsíční příjem přesáhnout průměrnou měsíční mzdu. U domácnosti se třemi členy to je její 1,2 násobek, u čtyřčlenné 1,4 násobek a u pěti a vícečlenné domácnosti 1,5 násobek.

Nájemní smlouvu bude moci příjemce dotace uzavřít s nájemníkem na dobu nejdéle dvou let. Poté může být smlouva opakovaně prodloužena opět nejvýše o dva roky. Výše nájmu

se do konce roku 2007 stanovuje na maximálně 50 korun za metr čtvereční s tím, že se bude pravidelně k 1. únoru upravovat podle míry inflace.

„Byt, na který stát poskytl dotaci soukromému investorovi, bude muset sloužit k nájemnímu bydlení sociálně vymezené cílové skupiny domácností nejméně deset let. Poté bude moci být na trhu nabídnut za smluvní nájemné. Přeměna na vlastnické bydlení bude možná po dalších deseti letech,“ uvedl dále Martínek. V případě trvale nájemních bytů ve vlastnictví obcí je tato podmínka rovněž trvalá; z tohoto důvodu je dotace na tyto obecní byty vyšší.

Poté co obě nařízení prošla vládou, musí jej ještě posoudit Evropská komise z hlediska pravidel veřejné podpory.

[Tisková zpráva MMR, Praha 14.6.2006, zdroj: ČTK]

Netrpělivě očekávaná čísla a mnoho diskusí ohledně cen nájemného

Zákon o jednostranném zvyšování nájemného jednoznačně upřednostňuje dohodu obou stran tohoto občanskoprávního vztahu. „Měli bychom si postupně zvykat na to, že nájem je dočasně přenechání věci, nebo její části, za úplatu jiné osobě na základě sjednaných podmínek včetně výše této úplaty. Do budoucna by mělo stále více soukromoprávních vztahů – nájmu, mít takovýto sjednaný charakter. Proto by si měly obě strany, pronajímatelé i nájemci, zvykat na to, že jakékoli změny v nájemním vztahu včetně výše nájemného je nutné dohodnout,“ řekl ministr pro místní rozvoj Radko Martínek.

Zákon umožňuje **dočasně** – jen čtyřikrát – jednostranně do smluvního vztahu (ze strany pronajímatele a pouze limitovaně) zasáhnout. Jedná se o netržní reformní opatření reagující na dlouhodobě neřešené hluboké cenové i právní deformace v oblasti nájmu bytu. „To, že nápravu těchto deformací rozkládá zákon do čtyř postupných kroků, je jen rozložení do času této nezbytné nápravy, plně v souladu s **judikátem Ústavního soudu. Ten opakovaně konstatoval, že regulace ná-**

jemného „by měla být omezena na nezbytně nutnou dobu“,” doplnila Daniela Grabmüllerová, ředitelka Odboru bytové politiky Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Nájemné se (pokud se strany nájemního vztahu nedohodly) **již 4 roky nezvyšovalo**; předtím v letech 1999 až 2002 se zvyšovalo prakticky jen s inflací. Potřebný reformní krok se tedy od roku 1998 stále odsouval. Přes řadu předložených návrhů zákonů, jak vlády tak poslanců, se až do roku 2006 bohužel nepodařilo najít potřebnou politickou shodu o tom, jakým způsobem, jak rychle a jakou formou tuto nápravu deformovaných cenových vztahů v nájemním bydlení provést. **Toto je vůbec poprvé, kdy se taková politická shoda našla.**

Ústavní soud judikoval, že regulace nájemného by měla **vycházet z tržních cen**. I tento závěr byl splněn. Otázkou však bylo, jak takové tržní ceny uchopit a definovat. „Stát využil té statistiky cen nemovitostí, kterou vytváří, provozuje a s jejímiž daty a výstupy pracují státní instituce včetně Českého statistického úřadu. Tím, že stát žádnou jinou statistiku cen nemovitostí nemá, lze jen těžko argumentovat, že jakýkoli soukromý subjekt má data lepší nebo tržnější nebo reálnější,“ uvedla Grabmüllerová.

Data z cenové statistiky slouží jako pomůcka **pouze na čtyři použití** – tzn. že tento přechodný reformní systém bude ukončen k 31.12. 2010. Systém jednostranného zvyšování podle zákona č. 107/2006 Sb. není „trhem“, ani jej nenahrazuje ani nemodeluje. Systém však vytváří nutné **předpoklady** pro to, **aby vůbec mohl být trh do tohoto segmentu nájemního bydlení vpuštěn** (od ledna 2011).

„Nezbytný reformní krok nebylo možné učinit najednou, byl proto rozložen do čtyř dílčích kroků. Takže systémem nepředstírá tržní prostředí „nyní“, ale vychází z trhu a jeho odrazem je právě cílové nájemné. Cíl bude každoročně aktualizován, tedy systém v sobě obsahuje průběžnou reakci na skutečný vývoj rezidenčního trhu,“ vysvětlil ministr Martínek.

1. Ústavní soud uložil regulovat **podle tržních cen a jen po nezbytně nutnou dobu**. Tyto předpoklady zákon splnil odkazem na střední hodnoty cen bytů z cenové statistiky a svou omezenou čtyřletou platností.
2. Zákon zmocnil Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) ke zveřejnění toho, co MMR obdrží z **cenové statistiky** již zprůměrované (= střední hodnoty). Nezmocnil MMR, aby si ceny vymyslelo nebo je snižovalo či zvyšovalo. Stát zajišťuje statistiku cen nemovitostí; bylo by těžko obhajitelné, aby MMR tuto skutečnost ignorovalo a sáhlo po jakékoli jiné cenové statistice – obsahující navíc podstatně menší počet údajů.
3. Algoritmus stanovení maximálního přírůstku nájemného je obsažen v zákoně a je **jednoznačně určen pro každý konkrétní byt**, kterého se zákon týká; tj. např. nikoli byt družstevní. Všechny pojmy a definice jsou také jednoznačně zákonem určeny (podlahová plocha, cílové nájemné...).
4. Bude-li si po 1. červenci 2006 chtít kdokoli pro konkrétní byt spočítat maximální přírůstek nájemného (nedohodnou-li se majitel s nájemníkem jinak, což by mělo být základem) uplatnitelný v roce 2007, **stačí mu pouze najít si příslušnou hodnotu „základní ceny“ v příloze č. 3 Sdělení ve Sbírce zákonů a tuto hodnotu dosadit do vzorců uvedených v zákoně (jeho příloze). Nic dalšího v podstatě nepotřebuje.**
5. Od července bude na webových stránkách MMR k dispozici aktuální **kalkulačka nájemného**, kam si bude moci kdokoli vložit konkrétní hodnoty vztahující se ke konkrétnímu bytu a kalkulačka mu příslušný maximální přírůstek nájemného sama vypočte.

Vzhledem k množícím se diskusím nad cenou nájemného v jednotlivých místech ČR uveřejňuje Ministerstvo pro místní rozvoj další informace na

svých webových stránkách:
www.mmr.cz – <http://www.mmr.cz/index.php?show=010021>

Jedná se o Sdělení Ministerstva pro místní rozvoj ze dne 1. července 2006 o rozřídění obcí do velikostních kategorií podle počtu obyvatel, o územním rozčlenění obcí seskupením katastrálních území, o výši základních cen za 1 m² podlahové plochy bytů, o cílových hodnotách měsíčního nájemného za 1 m² podlahové plochy bytu, o maximálních přírůstcích měsíčního nájemného a o postupu při vyhledání maximálního přírůstku nájemného pro konkrétní byt.

Ministerstvo pro místní rozvoj v souladu s § 4 zákona č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájemného z bytu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), vyhláší pro uplatnění jednostranného zvýšení nájemného z bytu v období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2007:

- rozřídění obcí do velikostních kategorií podle počtu obyvatel (bez Prahy a Brna),
- územní rozčlenění Prahy a Brna seskupením jejich katastrálních území,
- základní ceny v Kč za 1 m² podlahové plochy bytů a cílové hodnoty měsíčního nájemného v Kč za 1 m² podlahové plochy bytu,
- maximální přírůstky měsíčního nájemného vyjádřené v procentech,
- postup při vyhledání maximálního přírůstku měsíčního nájemného pro konkrétní byt.

[Tisková zpráva MMR, Praha 27.6.2006]

Ministr Martínek vyhlásil pátý ročník soutěžní přehlídky Nový domov 2006

Přehlídku realizovaných staveb Nový domov roku 2006 vyhlásily 6. června 2006 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR ve spolupráci s Českou komorou architektů (ČKA). Nový domov roku 2006 je přehlídka realizovaných staveb pro bydlení dokončených v letech 2005 až 2006.

„Sledování kvality nové bytové výstavby patří k hlavním úkolům obou vyhlášovatelů. Přehlídka má za cíl především podporu kvalitní architektury pro bydlení, a to zejména z pohledu konečného uživatele a současně ocenění dobré architektury. Z přihlášených staveb jsou odbornou porotou vybrány ty nejkvalitnější novostavby rodinných i bytových domů, rekonstrukce domů pro bydlení a také zdařilé realizace domů s pečovatelskou službou či chráněného bydlení,“ přiblížil ministr Radko Martínek.

„Loňská přehlídka velmi přispěla k posílení své pozice mezi přehlídkovými soutěžemi a stává se tak velmi prestižní akcí. Výsledky jsou s netrpělivostí očekávány jak odbornou, tak i laickou veřejností. Soutěž napomáhá řešit otázku pořízení rodinného domu či bytu,“ doplnil Dalibor Borák, místopředseda ČKA.

Z přihlášených staveb bude ty nejlepší vybírat prestižní porota složená ze zástupců obou vyhlášovatelů a především předních odborníků z řad architektů zabývajících se dlouhodobě bytovou výstavbou. Porota bude stavby hodnotit na základě předložené dokumentace a vybrané stavby osobně navštíví. Předěje tím riziku, že by

byla oceněna především kvalitní fotografie a ne kvalitní stavba. Stavby budou odborníci hodnotit podle úrovně architektonického řešení, začlenění stavby do okolí, využití pozemku, řešení parkování, provedení stavby, dle konstrukčního řešení stavby, ekonomické i energetické náročnosti stavby a v neposlední řadě i ve vztahu k životnímu prostředí.

Porota uděluje v soutěžní přehlídce ceny ve čtyřech soutěžních kategoriích:

- novostavba rodinného domu,
- novostavba bytového domu,
- rekonstrukce domu pro bydlení,
- výstavba domů zvláštního určení (s pečovatelskou službou, chráněné bydlení).

Stavby může do soutěže přihlásit kdokoli, avšak pouze se souhlasem autorů projektu a vlastníků objektu. **Termín pro přihlášení staveb je stanoven do 22. září 2006.**

Slavnostní vyhlášení výsledků se uskuteční počátkem prosince ve Veletržním paláci v Praze a bude doprovázeno vydáním reprezentativního katalogu a vernisáží. Výstava bude přístupná pro veřejnost a bude prezentovat všechny práce přihlášené do soutěžní přehlídky. Ty budou v rámci putovních výstav k vidění i v dalších městech České republiky.

Bližší informace k soutěžní přehlídce budou k dispozici na www.cka.cc.

Více informací:

Ing. Jana Hrušková, Mgr. Jana Petráňová, sekretáři soutěže:

jana.hruskova@cka.cc,
jana.petranova@cka.cc

[Tisková zpráva MMR, Praha 6.6.2006]